

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. lapkričio 17 d. Nr. 21RE2-314 (AG2-276/16-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Vilijos Astrauskienės ir Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkės ir pranešėjos),

2025 m. lapkričio 17 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X.Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. spalio 30 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X.Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėja skunde nurodo, jog nesutinka su atliktu pakartotiniu dalyvumo vertinimu ir padidintu dalyvumo lygiu, vietoje turėto (*duomenys neskelbtini*) procentų, skirta (*duomenys neskelbtini*) procentų netekto dalyvumo lygio. Teigia, kad sveikata žymiai pablogėjo nuo to laiko, kai (*data neskelbtina*) sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) (pastaba, Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ ; toliau – ir teritorinio skyriaus Sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)) buvo nustatytas dalyvumo lygis. Nurodo, jog pas pareiškėją niekas nebuvo atėjęs, o taip pat pareiškėja niekur nebuvo kviečiama, todėl klausia, kaip galėjo būti įvertinta pareiškėjos sveikatos būklė pareiškėjos nemačius. Teigia, jog savarankiškai negali išeiti iš namų, sudėtinga atsikelti, kreipėsi į šeimos gydytoją siuntimo skirti (*duomenys neskelbtini*).

Atsakovė 2025 m. lapkričio 7 d. Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, jog vadovaujantis Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ASNTAPI) 19 straipsnio 3 dalimi, dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą. Dalyvumo lygis vertinamas ir nustatomas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu,

patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais. Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktą numato, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas; toliau – ir bazinio dalyvumo kriterijai) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedas; toliau – ir Klausimynas).

Nurodo, jog Agentūra, vadovaudamasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktu, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus. Bazinis dalyvumas balais nustatomas sudedant pagrindinės diagnozės balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) balų rezultatus. Vienos pagrindinės diagnozės koeficiento reikšmė – 39. Tuo atveju, jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertinamos ne daugiau kaip penkios reikšmingiausios gretutinės diagnozės. Gretutinių diagnozių koeficientai pritaikomi atsižvelgiant į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. Jei dėl organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra 4, šis balas dauginamas iš koeficiento, kurio reikšmė 4; jei 3, šis balas dauginamas iš koeficiento, kurio reikšmė 3; jei 2, šis balas dauginamas iš koeficiento, kurio reikšmė 2; jei 1, šis balas dauginamas iš koeficiento, kurio reikšmė 1. Pagrindinės diagnozės balų rezultatas gaunamas pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą padauginus iš pagrindinės diagnozės koeficiento. Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) balų rezultatas gaunamas gretutinės diagnozės balą padauginus iš gretutinės diagnozės koeficiento. Dalyvumo lygis balais apskaičiuojamas bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus sudedant su užpildyto Klausimyno balais. Jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktą).

Paaškina, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.3 papunkčiu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, jeigu Agentūros direktoriaus įgaliotam valstybės tarnautojui atlikus Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų kontrolę, paaškėja, kad sprendimas priimtas nepagrįstai.

Nurodo, jog Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų kontrolė atliekama vadovaujantis Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-77 „Dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių priimamų sprendimų periodinės kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Aprašas). Aprašo 4.3 papunktyje numatyta, kad planinis patikrinimas – planuotas, pagal Apraše numatytus kriterijus Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos informacinės sistemos (toliau – ir NDNT IS) atsitiktiniu būdu atrinktų teritorinių skyrių sprendimų dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio atitikties teisės aktų reikalavimams patikrinimas. Aprašo 11 punkte reglamentuota, kad specialistai, atlikdami teritorinio skyriaus sprendimo patikrinimą, analizuoja byloje ir NDNT IS esančius dokumentus, vertina Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) (įskaitant elektroninį receptą ir medicininius vaizdus) ir Valstybinės ligonių kasos NDNT IS posistemėje pateiktus duomenis apie asmeniui nustatytus sveikatos sutrikimus (ligų pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos kodus), jų sunkumą, taikytą gydymą, atsižvelgiant į patvirtintas gydymo schemas, ir jo efektyvumą. Vadovaujantis Aprašo 16 punktu, specialistai, atlikę planinį patikrinimą, t. y. išanalizavę ir įvertinę Aprašo 11 ir 13–15 punktuose numatytus duomenis, užpildo planinio patikrinimo lapą (1 priedas), kuriame pasiūlo Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui ar įgaliotam asmeniui: 16.1. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas; 16.2. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendime yra netikslumų, rašymo apsirikimų ar aiškių aritmetinių klaidų, kurios nedaro esminės įtakos sprendimo pagrįstumui ir teisėtumui; 16.3. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas galimai yra nepagrįstas ir atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimą

ir nustatymą. Remiantis Aprašo 22 punktu, Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjas ar įgaliotas asmuo, pritaręs Aprašo 16.3 papunktyje nurodytam pasiūlymui, NDNT IS sukuria naują vertinimo aktą ir paveda atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimą <....>.

Paaškina, jog pakartotinis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas atliktas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriuje (*duomenys neskelbtini*) po planinio Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų patikrinimo. Patikrinimo metu nustatyta, kad Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ galimai yra nepagrįstas. Šiame sprendime pareiškėjos būklė vertinta Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 11.4 papunktyje numatytu kriterijumi (Nugaros smegenų pažeidimai (vertinami pagal ASIA (angl. American Spinal Injury Association) klasifikaciją (toliau – ir ASIA) ir (ar) raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę, taikomas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 3 punkto papunktis. ASIA taikoma esant minimalių jutimų, parodo pažeidimo gylį. ASIA apima penkias pažeidimo gylio kategorijas: A – visiška: nėra judesių ir jutimų S4, S5 segmentuose; B – dalinė: jutimai išlikę, bet nėra judesių žemiau pažeidimo lygio ir S4, S5 segmentuose; C – dalinė: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga mažesnė nei 3 balai; D – dalinė: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, bent pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga didesnė arba lygi 3 balams; E – norma: normalūs judesiai ir jutimai): ASIA – C tipas – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 1–2 balai), tačiau, kaip pažymėta Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) planinės kontrolės patikrinimo lape (toliau – ir patikrinimo lapas), neužtenka duomenų asmens būklę vertinti bazinio dalyvumo kriterijų 11.4 papunkčiu, kadangi (*duomenys neskelbtini*), remiantis (*data neskelbtina*) gydytojo (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis, (*duomenys neskelbtini*). Todėl, kaip pažymėta patikrinimo lape, vertinti, jog daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga yra 1–2 balai, nėra pagrindo, ir asmens būklė turėtų būti vertinama bazinio dalyvumo lygio kriterijų 11.3 papunkčiu (ASIA – D tipas – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 3 balai). Todėl nuspręsta atlikti pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą.

Nurodo, jog pakartotinis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas buvo atliktas vadovaujantis viešosios įstaigos (toliau – ir VšĮ) (*duomenys neskelbtini*) (*data neskelbtina*) siuntimu į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas), ESPBI IS duomenimis ir medicininiais dokumentais, kuriuose nurodytos šios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*).

Atsakovė atsiliepime paaškina, jog pagrindinei diagnozei (*duomenys neskelbtini*) ir susijusioms ligoms (*duomenys neskelbtini*) taikytas Bazinio dalyvumo kriterijų 11.3 papunktis (ASIA – D tipas – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 3 balai), kadangi asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta (*data neskelbtina*) gydytojo (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Pagrindinės diagnozės reikšmė balais – (*duomenys neskelbtini*), padauginta iš koeficiento 39, gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – (*duomenys neskelbtini*) balai. Kaip paaškinta skundžiamame Sprendime, skirtingai nei teritoriniame skyriuje, didesnė bazinio dalyvumo vertė nenustatyta, nes nėra duomenų, kad daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga būtų sumažėjusi iki 1–2 balų ((*duomenys neskelbtini*)).

Nurodo, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, nustatytas bazinis dalyvumas – (*duomenys neskelbtini*) balai. Remiantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunkčiu, Klausimynas pakartotinai nepildytas, nes nekilo abejonių dėl teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno, todėl taikyti paskutinio vertinimo metu užpildytame Klausimyne nurodyti balai – (*duomenys neskelbtini*). Nustatytas asmens dalyvumo lygis balais – (*duomenys neskelbtini*) balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktas), kuris patenka į intervalą 181–205 balai, todėl, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27.7 papunkčiu, nustatytas (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo ir (*duomenys neskelbtini*) procentų netekto dalyvumo lygis nuo (*duomenys neskelbtini*).

Taip pat nurodo, jog atsižvelgiant į pakartotinio vertinimo rezultatus, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė pakeisti teritorinio skyriaus Sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) ir asmeniui nustatyti (*duomenys neskelbtini*) proc. dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos ar būklės“ dviem metams.

Atsakovė pažymi, kad pakartotinis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas buvo atliktas ne pagal asmens kreipimąsi (tokį pagrindą numato Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktis), o kitu teisiniu ir faktiniu pagrindu, t. y. kai, atlikus teritorinio skyriaus priimto sprendimo kontrolę, paaiškėja, kad sprendimas priimtas nepagrįstai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.5 papunktis). Daro išvadą, jog atliekant pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą planinės kontrolės pagrindu ir priimant skundžiamą Sprendimą, nebuvo vykdoma administracinė procedūra pagal asmens kreipimąsi, todėl ir draudimo keisti į blogąją pusę principas negalėjo būti pažeistas.

Atsakovė atsiliepime nurodo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktiką (žr. pvz., 2022 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-590-629-2022, 2024 m. vasario 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-614-624/2024) ir laikosi pozicijos, kad panaikinti skundžiamą Sprendimą nėra pagrindo, kadangi jis priimtas kompetentingo viešojo administravimo subjekto – Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus, laikantis taikytinų procedūrų ir taisyklių, užtikrinančių objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir Sprendimo pagrįstumą. Kaip paaiškinta Sprendime ir patikrinimo lape, teritorinio skyriaus sprendimas buvo pakeistas ir Sprendimu nustatytas kitoks dalyvumo lygis, kadangi teritorinis skyrius, vertindamas bazinio dalyvumo lygį (medicininius kriterijus), taikė netinkamą bazinio dalyvumo kriterijų papunktį ir dėl to priėmė nepagrįstą sprendimą. Tokiu atveju, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.5 papunkčiu ir Aprašo 16.3 papunkčiu, yra atliekamas pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas. Apie šį pakartotinį vertinimą pareiškėja (*data neskelbtina*) buvo informuota Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*), ir pareiškėjai tuo pačiu raštu taip pat buvo pranešta, kad vertinimas vyks pareiškėjai nedalyvaujant, kadangi buvo pakartotinai vertinama medicininė dalis (medicininiuose dokumentuose užfiksuoti duomenys). Teigia, jog būtent remiantis šiais duomenimis pareiškėjos diagnozėms pritaikytas labiausiai jų pobūdį ir mastą atitikęs bazinio dalyvumo kriterijų papunktis, ir pagrįstai nustatytas (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo ir (*duomenys neskelbtini*) procentų netekto dalyvumo lygis. Pažymi, kad Agentūra, nustatydamą dalyvumo lygį, remiasi siuntimu, mediciniais ir klinikiniais elektroniniais dokumentais, gydytojų konsultacijų išrašais, instrumentinių, laboratorinių tyrimų duomenimis ir kt. Kaip yra išaiškines LVAT (2024 m. liepos 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I3-1408-931/2024), Tarnybos (dabar – Agentūra) specialistai darbingumo (dabar – dalyvumo) lygį nustato vadovaudamiesi medicininiuose dokumentuose esančia informacija, t. y. pirmine ir leistina informacija. Todėl, norint paneigti jų išvadą, turėtų būti naudojami tokio pat pobūdžio įrodymai. Argumentuoja, jog prie pareiškėjos skundo nėra pridėta medicininių duomenų ar kitų panašaus pobūdžio įrodymų, kurie paneigtų Agentūros Sprendime padarytą išvadą dėl pareiškėjos dalyvumo lygio ar sudarytų pagrindą abejoti Sprendimo pagrįstumu.

Atsakovė pažymi, kad, pasikeitus sveikatos būklei (atsiradus naujų duomenų), pareiškėja turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio vertinimui atlikti.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai. Pareiškėja skunde nurodė, kad Komisijos posėdyje dalyvauti nepageidauja. Atsakovė atsiliepime pozicijos dėl bylos nagrinėjimo būdo neišreiškė. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka, šalims nedalyvaujant.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (*data*

neskelbtina) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad viešosios įstaigos (minėta, toliau – ir VšĮ) (*duomenys neskelbtini*) (*data neskelbtina*) siuntimu į Agentūrą neįgalumo lygiui, dalyvumo lygiui, individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiui ar lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikiui nustatyti (minėta, toliau – ir Siuntimas) pareiškėja nukreipta į Agentūrą. Siuntime pagrindinėmis diagnozėmis nurodyta (*duomenys neskelbtini*). Gretutinės diagnozės: (*duomenys neskelbtini*).

Nustatyta, jog pareiškėja (*data neskelbtina*) prašymu nustatyti negalią (Agentūroje registracijos Nr. (*duomenys neskelbtini*), toliau – ir Prašymas) kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius laikotarpiu nuo (*duomenys neskelbtini*) atliko pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą. (*data neskelbtina*) Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ (minėta, toliau – ir teritorinio skyriaus sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)) nuspręsta pareiškėjai nustatyti (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo lygį ir (*duomenys neskelbtini*) procentų netekto dalyvumo lygį. Minėtas teritorinio skyriaus sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) priimtas (*data neskelbtina*) dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu. Klausimyno balų suma – (*duomenys neskelbtini*) balas.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) planinio patikrinimo lape Nr. KL-295 (minėta, toliau – ir patikrinimo lapas) nurodyta, jog atlikus teritorinio skyriaus Sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) dėl dalyvumo lygio ir lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio patikrinimą, nustatyta, jog nepagrįstai parinkti bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijai. Atlikus patikrinimą, nuspręsta patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas galimai yra nepagrįstas ir atlikti pakartotinį asmens negalios vertinimą ir nustatymą. Patikrinimo lapo pastabose nurodyta, jog neužtenka duomenų asmens būklę vertinti bazinio dalyvumo lygio nustatymo 11.4. kriterijumi, kadangi (*duomenys neskelbtini*), remiantis (*data neskelbtina*) (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis (*duomenys neskelbtini*). Todėl vertinti, jog daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga yra 1–2 balai, negalima. Asmens būklė turėtų būti vertinama bazinio dalyvumo lygio nustatymo 11.3. kriterijumi. Reikalingas pakartotinis vertinimas.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl pakartotinio vertinimo“ pareiškėja informuota, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius vykdo planinę kontrolę, kurios metu tikrina, ar Agentūros teritorinio skyriaus priimtas sprendimas dėl pareiškėjai nustatyto dalyvumo lygio yra teisėtas ir pagrįstas. Pranešama, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė atlikti pakartotinį dalyvumo vertinimą. Pakartotinis vertinimas vyks pareiškėjai nedalyvaujant. Apie priimtą sprendimą pareiškėja bus informuota atskiru raštu.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikęs teritorinio skyriaus Sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) kontrolę ir nusprendęs atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, skundžiamu Sprendimu nusprendė pakeisti teritorinio skyriaus Sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) ir pareiškėjai nustatyti (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ 2 metams. Nustatant pareiškėjos dalyvumo lygį, kaip pagrindinė taikyta diagnozė pagal TLK-10 AM kodą (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 11.3. papunktį ASIA – D tipas – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga 3 balai, nes dėl ligų pagal TLK-10 AM diagnozių kodus: (*duomenys neskelbtini*), asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta (*data neskelbtina*) (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis.

Sprendime nurodyta, jog skirtingi nei teritoriniame skyriuje, didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes nėra duomenų, kad daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga būtų sumažėjusi iki 1–2 balų, kadangi (*duomenys neskelbtini*), vadovaujantis (*data neskelbtina*) (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis, (*duomenys neskelbtini*).

Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – (*duomenys neskelbtini*), dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – (*duomenys neskelbtini*) balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis).

Sprendime taip pat nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertintos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*).

Sprendime nurodyta, jog individualios pagalbos poreikio klausimyno balų suma yra (*duomenys neskelbtini*) balas. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais yra (*duomenys neskelbtini*) balai. Dalyvumo lygio priežastis (-ys), vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 37.1 papunkčiu – ligos arba būklės. Dalyvumo lygio terminas nustatomas nuo (*duomenys neskelbtini*). Sprendime paaiškina, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunkčiu Klausimynas asmens dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, nes nekilo abejonių dėl užpildyto Klausimyno, todėl taikomi paskutinio dalyvumo lygio vertinimo metu užpildytame Klausimyne nurodyti (*duomenys neskelbtini*) balai. Pažymėta, kad Agentūra, atlikusi pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą ir nustatytų aplinkybių pagrindu priėmusi asmens padėtį bloginantį sprendimą, nepažeidė draudimo keisti į blogąją pusę principo. Sprendimas priimtas (*data neskelbtina*) dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu.

Pareiškėja nesutikimą su Sprendimu grindžia tuo, kad pakartotinai vertinant dalyvumo lygi pas pareiškėją niekas nebuvo atėjęs, o taip pat pareiškėja niekur nebuvo kviečiama. Nurodo, jog sveikata žymiai pablogėjo nuo to laiko, kai teritorinio skyriaus Sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) buvo nustatytas dalyvumo lygis; savarankiškai negali išėiti iš namų, sudėtinga atsikelti, kreipėsi į šeimos gydytoją siuntimo skirti (*duomenys neskelbtini*).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (minėta, toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. V-77 „Dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių priimamų sprendimų periodinės kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių priimamų sprendimų periodinės kontrolės tvarkos aprašas (minėta, toliau – ir Aprašas).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAI nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis). Minėto įstatymo 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punktas reglamentuoja, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 punktas nustato, jog

Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (minėta, toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.5 punkte numatyta, jog Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, jeigu, Agentūros direktoriaus įgaliotam valstybės tarnautojui atlikus Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų kontrolę, paaiškėja, kad sprendimas priimtas nepagrįstai.

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinio sutrikimo vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinio sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (minėta, toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo (atitinkamai, dalyvumo) lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013, 2024 m. lapkričio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-883-552/2024).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimo teisėtumo, Komisija vertina tai, ar pareiškėjos pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar nustatant dalyvumo lygį buvo tinkamai vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo nurodytais kriterijais, ar ginčijamas Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas

reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAI 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Atitinkamai VAI 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAI nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAI įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021).

Teisę atsakovei atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, atliekant teritorinių skyrių priimtų sprendimų teisėtumo kontrolę, suteikia Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.5 papunktis ir Aprašo 16.3 papunktis. Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyriuje nustatyta tvarka (57 punktas). Planinis patikrinimas apibrėžiamas kaip planuotas, pagal Apraše numatytus kriterijus Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos informacinės sistemos (toliau – ir NDNT IS) atsitiktiniu būdu atrinktų teritorinių skyrių sprendimų dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio (pastaba, dalyvumo lygio), specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio atitikties teisės aktų reikalavimams patikrinimas (Aprašo 4.3 papunktis). Pagal Aprašo 6 punktą, planiniam patikrinimui NDNT IS pagalba kiekvieno ketvirčio pirmo mėnesio 20 dieną atsitiktiniu būdu atrenkama 200 teritorinių skyrių sprendimų dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio (iš visų teritorinių skyrių praėjusį ketvirtį priimtų sprendimų) pagal patvirtintus rizikos kriterijus. Aprašo 11 punkte reglamentuota, kad specialistai, atlikdami teritorinio skyriaus sprendimo patikrinimą, analizuoja byloje ir NDNT IS esančius dokumentus, vertina Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) (įskaitant elektroninį receptą ir medicininius vaizdus) ir Valstybinės ligonių kasos NDNT IS posistemėje pateiktus duomenis apie asmeniui nustatytus sveikatos sutrikimus (ligų pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos kodus), jų sunkumą, taikytą gydymą, atsižvelgiant į patvirtintas gydymo schemas, ir jo efektyvumą. Pagal Aprašo 12 punktą, specialistai, įvertinę Aprašo 11 punkte numatytus duomenis ir nustatę neatitikimų tarp medicininiuose dokumentuose ir (ar) asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyne pateiktų duomenų ir (ar) atsižvelgę į tai, kad gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka, siūlo Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui ar įgaliotam asmeniui: 12.1. iškviesti asmenį į posėdį ar aplankyti jį namuose (ligoninėje, socialinės globos įstaigoje ar kitoje vietoje, kurioje asmuo gyvena nuolat) (toliau – gyvenamojoje vietoje); 12.2. kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kitas įstaigas ir institucijas dėl papildomos informacijos (asmens ambulatorinės kortelės kopijos, epikrizės, išrašų iš ligos istorijų, naujų konsultacijų išvadų ar kitų duomenų) pateikimo; 12.3. kreiptis į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas (toliau – tretinio lygio ASPPTI) dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo (diagnozių patikslinimo) ir (ar) ekspertus ir kitus specialistus neįgalumo lygio, darbingumo lygio vertinimo ir specialiųjų poreikių nustatymo klausimais, vadovaujantis Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašu, patvirtintu Tarnybos direktoriaus 2019 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. V-43 „Dėl Kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomų ekspertų ir kitų specialistų pasitelkimo ir apmokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“. Vadovaujantis Aprašo 16 punktu, specialistai, atlikę planinį patikrinimą, t. y. išanalizavę ir įvertinę Aprašo 11 ir 13–15 punktuose numatytus duomenis, užpildo planinio patikrinimo lapą (1 priedas), kuriame pasiūlo Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjui ar įgaliotam asmeniui: 16.1. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas; 16.2. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus

sprendime yra netikslumų, rašymo apsirikimų ar aiškių aritmetinių klaidų, kurios nedaro esminės įtakos sprendimo pagrįstumui ir teisėtumui; 16.3. patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas galimai yra nepagrįstas ir atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimą ir nustatymą. Remiantis Aprašo 22 punktu, Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjas ar įgaliotas asmuo, pritaręs Aprašo 16.3 papunktyje nurodytam pasiūlymui, NDNT IS sukuria naują vertinimo aktą ir paveda atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimą ir nustatymą <...>. Vadovaujantis Aprašo 23 punktu, Sprendimų kontrolės skyriaus vedėjas ar įgaliotas asmuo apie pradėtą pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimo ir nustatymo procedūrą asmenį informuoja raštu. Sprendimų kontrolės skyrius, vykdydamas kontrolę, turi teisę kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, į tretinio lygio ASPPTĮ ir (ar) nepriklausomus ekspertus ir kitus specialistus, turinčius atitinkamą pasirengimą ir galinčius pateikti išvadas, kitas įstaigas ir institucijas dėl asmens duomenų, susijusių su asmens negalios vertinimu, pateikimo (Aprašo 36 punktas).

Nurodytas teisinis reguliavimas suponuoja, jog Sprendimų kontrolės skyrius turi teisę atlikti teritorinių skyrių priimtų sprendimų dėl dalyvumo lygio kontrolę, o tai reiškia, jog ir nesant pareiškėjo skundo dėl teritorinio skyriaus priimto sprendimo, pakartotinai gali būti atliekamas asmens dalyvumo lygio nustatymas. Apie tokio patikrinimo atlikimą privaloma pranešti asmeniui. Imperatyvaus reikalavimo kviesti asmenį į posėdį ar vykti pas jį, nėra numatyta, išskyrus Aprašo 12.1 papunktį.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjai apie pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, planinį teritorinio skyriaus Sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) patikrinimą buvo pranešta (*data neskelbtina*) Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*), informuojant, jog vertinimas bus atliekamas pareiškėjai nedalyvaujant, nes bus vertinama tik medicininė dalis. Tokie atsakovės veiksmai dėl asmens informavimo atitinka aukščiau nurodytas Aprašo nuostatas. Todėl pareiškėjos argumentai, jog patikrinimas negalėjo būti atliekamas pareiškėjai nedalyvaujant, kad ji nebuvo kviesta atvykti, pas ją neatvyko specialistai, atmetami kaip nepagrįsti.

Atsakovė sprendė, jog teritorinio skyriaus Sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) neteisėtas, nes nustatant pareiškėjos dalyvumo lygį buvo netinkamai taikytas bazinio dalyvumo kriterijų 11.4 punktas. Skundžiamu Sprendimu, atlikus pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pareiškėjai nustatytas (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo lygis, tuo tarpu teritorinis skyrius buvo nustatęs (*duomenys neskelbtini*) procentų dalyvumo lygį. Šiame kontekste Komisija pritaria atsakovės nurodytai pozicijai, jog nebuvo pažeistas VAI 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintas draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principas, nes Sprendimų kontrolės skyrius, priimdamas administracinės procedūros sprendimą dėl teritorinio skyriaus Sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) teisėtumo, jį priėmė ne asmens, kuris kreipėsi į atsakovę skundu, pagrindu, bet atliekant planinę patikrą. Todėl atsakovė galėjo nustatyti ir didesnį dalyvumo lygį, jei atlikus pakartotinį dalyvumo lygį pagal teisės aktais nurodytas procedūras, nustatomas didesnis dalyvumo procentas. Toliau byloje sprendžiama, ar atsakovė tinkamai atliko pakartotinę dalyvumo lygio nustatymo procedūrą.

Bylos duomenys patvirtina, jog pakartotinis dalyvumo lygis buvo nustatomas pagal Siuntime, ESPBI IS duomenyse ir medicininius dokumentuose nurodytas diagnozes: (*duomenys neskelbtini*). Komisijos vertinimu, atsakovė pagrįstai dalyvumo lygį nustatant vertino kaip pagrindinę diagnozę (*duomenys neskelbtini*), kadangi dėl šios diagnozės nustatyti sunkiausi funkciniai sutrikimai. Atsakovė taikė bazinio dalyvumo kriterijų, nurodytą Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 11.3 papunktyje. Šis kriterijus taikytinas, kai asmeniui nustatyti nugaros smegenų pažeidimai (vertinami pagal ASIA klasifikaciją ir (ar) raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę, taikomas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 3 punkto papunktis. ASIA taikoma esant minimalių jutimų, parodo pažeidimo gylį. ASIA apima penkias pažeidimo gylio kategorijas: A – visiška: nėra judesių ir jutimų S4, S5 segmentuose; B – dalinė: jutimai išlikę, bet nėra judesių žemiau pažeidimo lygio ir S4, S5 segmentuose; C – dalinė: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga mažesnė nei 3 balai; D – dalinė: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, bent pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga didesnė arba lygi 3 balams; E – norma: normalūs judesiai ir jutimai). Priešingai,

nei Sprendimų kontrolės skyrius, teritorinis skyrius sprendė, jog taikytinas bazinio dalyvumo kriterijų 11.4 papunktis, suteikiantis 3 balus, kuris taikomas esant ASIA C tipui – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 1–2 balai. Tačiau, atsakovė, įvertinusi medicininius dokumentus, sprendė, jog toks šio kriterijaus taikymas yra nepagrįstas. Tokią išvadą grindė aplinkybe, jog mediciniuose dokumentuose nėra įrodymų, patvirtinančių, jog daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 1–2 balai. Komisija sutinka su tokia atsakovės nuomone, kad įrodymų, kuriais remiantis buvo nustatomas pareiškėjos dalyvumo lygis, patvirtinančių, jog jėgos balai yra 1–2, byloje nėra. Tačiau Komisijos vertinimu, atsakovė neatliko visapusiško medicininių dokumentų vertinimo, nes konstatavę, jog neužtenka duomenų asmens būklę vertinti bazinio dalyvumo kriterijų 11.4 papunkčiu, nesinaudojo Aprašo 36 punkte nustatyta teise kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, į tretinio lygio ASPPTĮ ir (ar) nepriklausomus ekspertus ir kitus specialistus, turinčius atitinkamą pasirengimą ir galinčius pateikti išvadas, kitas įstaigas ir institucijas dėl asmens duomenų, susijusių su asmens negalios vertinimu, pateikimo, kurios pašalintų abejones dėl atitinkamo 11 punkto papunkčių taikymo.

Kaip matyti iš (*data neskelbtina*) gydytojo neurologo išrašo, pareiškėja „(*duomenys neskelbtini*). Taigi, šie medicininiai duomenys patvirtina, jog (*duomenys neskelbtini*). Tačiau (*duomenys neskelbtini*) gydytojo (*data neskelbtina*) išrašė, anamnezės dalyje, nurodyti duomenys apie tai, kad asmeniui diagnozuota (*duomenys neskelbtini*).

Minėta, jog bazinio dalyvumo kriterijų 11 punktas taikytinas, kai asmeniui nustatyti nugaros smegenų pažeidimai (vertinami pagal ASIA klasifikaciją (toliau – ASIA) ir (ar) raumenų jėga vertinama pagal Lovetto skalę, taikomas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 3 punkto papunktis. Šioje teisės normos dispozicijoje nurodyta, jog taikant šį papunktį remiamasi ASIA klasifikacija, ir (arba) raumenų jėgos pagal Lovetto skalę duomenimis. Nagrinėjamu atveju, pasiremta duomenimis, kurie patvirtina raumenų jėgą pagal Lovetto skalę – (*duomenys neskelbtini*) balai, todėl vertinant šiuos duomenis nuspręsta, jog turi būti taikomas 11.3 papunktis, ASIA – D tipas – dalinis pažeidimas: judesiai išlikę žemiau pažeidimo lygio, kai daugiau kaip pusės svarbiausių raumenų, esančių žemiau pažeidimo lygio, jėga – 3 balai. Tačiau atsakovė visiškai nevertino (*duomenys neskelbtini*) gydytojo duomenų, kuriuose nurodyta, jog ASIA yra (*duomenys neskelbtini*) tipo, kas reikštų ASIA – A ir B tipai – nėra judesių žemiau pažeidimo lygio ir S4, S5 segmentuose. Tokie mediciniuose dokumentuose, pagal kuriuos buvo vertinamas pareiškėjos dalyvumo lygis, esantys duomenys prieštarauja vieni kitiems ir atsakovė nesiėmė jokių priemonių tam, kad šias abejones išsklaidytų. Nors rašytiniuose paaiškinimuose atsakovė nurodo, kad (*duomenys neskelbtini*) duomenys į (*data neskelbtina*) anamnezę įtraukti iš (*data neskelbtina*) VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos, ir šie duomenys buvo įvertinti Agentūros Klaipėdos I teritoriniam skyriui (*data neskelbtina*) sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) nustačius pareiškėjai (*duomenys neskelbtini*) proc. dalyvumo lygį, taikant Bazinio dalyvumo kriterijų 11.5 papunktį, todėl buvo remtasi (*duomenys neskelbtini*) išrašė esančiais duomenimis, tačiau Komisija pažymi, jog dalyvumo lygis turi būti nustatomas kompleksiskai, todėl turėjo būti įvertinti ir minėto fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo išrašė pateikti duomenys, kaip aktualūs medicininiai dokumentai, vertinant dalyvumo lygį pagal išduotą Siuntimą. Be kita ko, pažymėtina, jog Siuntime nurodyta, jog asmens sveikatos būklė nuo paskutinio dalyvumo lygio nustatymo (*duomenys neskelbtini*).

Komisijos vertinimu, būtent atsakovei tenka pareiga pašalinti visas abejones dėl teritorinio skyriaus taikyto bazinio dalyvumo kriterijaus netikslumo, būtent atsakovei kyla pareiga pagrįsti, kodėl ASIA D tipo, o ne (*duomenys neskelbtini*) tipo, kaip nurodyta (*duomenys neskelbtini*) gydytojo išrašė. Šiame kontekste pažymėtina, kad būtent Agentūrai Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.5 papunkčio nuostatos suteikia teisę, šalinant abejones dėl tam tikrų bazinio dalyvumo kriterijų taikymo, naudotis įstatymo leidėjo suteikta teise kreiptis tiek į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas parengė klinikinius elektroninius dokumentus arba Siuntimą į Agentūrą (nurodydamas asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), dėl papildomų medicininių dokumentų (informacijos), reikalingų asmens baziniam dalyvumui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai

elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka (18.5.1 papunktis), tiek į kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens dalyvumo lygiui nustatyti, pateikimo (nurodydamas asmens, dėl kurio kreipiamasi, vardą, pavardę, gimimo datą, prašomų duomenų gavimo pagrindą, jų naudojimo tikslą, teikimo būdą ir apimtį), jeigu gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka (18.5.2 papunktis), tiek į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo, nurodydamas asmens, kurio dalyvumo lygis vertinamas, vardą, pavardę, gimimo datą ir priežastį, dėl kurios prašo papildomo asmens sveikatos ištyrimo. Už tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos suteiktas paslaugas Agentūra apmoka iš einamiesiems metams Agentūrai skirtų valstybės biudžeto asignavimų (18.5.3 papunktis). Šia teise atsakovė nesinaudojo, nepašalino visų abejonių dėl bazinio dalyvumo kriterijų 11.3 papunkčio taikymo pagrįstumo pagal medicininis dokumentus, todėl šie veiksmai neatitinka VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintų įstatymo viršenybės ir objektyvumo principų.

Pažymėtina, jog tik tuo atveju, kai pakartotinis dalyvumo vertinimas atliekamas asmens skundo pagrindu, remiamasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Tačiau nagrinėjamu atveju, buvo atlikta teritorinio skyriaus sprendimo teisėtumo patikra, todėl galėjo ir turėjo būti surinkti papildomi medicininiai dokumentai, kurie be jokių abejonių patvirtintų pareiškėjos dalyvumo lygį pagal atitinkamą bazinio dalyvumo kriterijų 11 punkto poziciją ir konkretų ASIA tipą, o ne išimtinai remiamasi vien tik Lovetto skalės duomenimis.

Be kita ko, Komisija sprendžia, jog pagal Aprašo 16.3 papunktį, Agentūros direktoriui nusprendus patvirtinti, kad teritorinio skyriaus sprendimas galimai yra nepagrįstas ir pavedus atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio, darbingumo lygio (dalyvumo lygio) ir (ar) specialiųjų poreikių ir specialiųjų poreikių lygio vertinimą ir nustatymą, Agentūra turėjo atlikti visapusišką dalyvumo lygio vertinimą, laikantis teisės aktų nustatytų procedūrų, *inter alia*, pakartotinai užpildant Klausimyną. Kadangi dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, todėl vienos iš dalyvumo lygio nustatymo procedūrų – Klausimyno pildymo, neatlikimas laikytinas esminiu procedūriniu pažeidimu. Komisijos vertinimu, atliekant pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, esant planinei teritorinių skyrių sprendimų patikrai, privalo būti pildomas Klausimynas pakartotinai ir Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.5 papunkčio taikymas buvo nepagrįstas. Sprendimas priimtas nesilaikant visų būtinų procedūrų, kurias viešojo administravimo subjektas privalėjo atlikti prieš jį priimant.

LVAT praktikoje akcentuota, kad esminė administracinio sprendimo pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A⁵²⁰-2294/2012; 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-2366/2012; 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015). Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principu, nei su VAĮ nuostatomis (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Komisijai nustačius, kad skundžiamu administraciniu aktu įformintas pareiškėjos pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas buvo atliktas ir skundžiamas Sprendimas priimtas nesilaikant visų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, t. y. neatlikus pareigos pildyti Klausimyną, taip pat nesurinkus visų pagrįstų medicininis dokumentų dėl bazinio dalyvumo kriterijaus taikymo (11.3 papunkčio pagrįstumo), nagrinėjamu atveju yra pagrindas pareiškėjos X.Y. skundą tenkinti ir panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“. Panaikinus skundžiamą Sprendimą, atsakovė Agentūra įpareigotina per 20 darbo dienų nuo šio įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė atsiliepimu prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies)

nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu, pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X.Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (*data neskelbtina*) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo Komisijos sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos dalyvumo lygio.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Vilija Astrauskienė